

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Радько Д.Р.

здобувач вищої освіти групи ПУАм 1/1

Миколаївський національний аграрний університет

Аграрний сектор є важливою стратегічною галуззю національної економіки України, яка забезпечує продовольчу безпеку та продовольчу незалежність нашої держави, забезпечує роботою значну частину сільського населення. Маючи базову складову – сільське господарство, воно є системним у національній економіці, формує основу збереження суверенітету держави – продовольчої та в певних межах економічної, екологічної та енергетичної безпеки, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей економіки народного господарства і формує соціально-економічну основу розвитку села. Крім стабільного забезпечення населення країни якісними, безпечними, доступними продуктами харчування, аграрний сектор України, безсумнівно, здатний зробити вагомий внесок у вирішення проблеми голоду у світі [1].

На сучасному етапі розвитку сільського господарства вітчизняні підприємства стикаються з великим рядом проблем. Розвиток сільськогосподарського сектора економіки потребує підвищення ефективності виробництва, які неможливі без впровадження нових технологій на базі новітніх досягнень науково-технічного прогресу, залучення інвестицій та впровадження нових напрямків фінансування сільськогосподарських товаровиробників. Вирішення проблеми фінансування інновацій пов'язане з розробкою нових ефективних механізмів залучення коштів з різних інвестиційних джерел [4].

На сучасному етапі в практику сільськогосподарських товаровиробників повинні активно впроваджуватися як нові технології, так і нові способи господарювання. Єдиною альтернативою нинішньому стану вітчизняного

сільського господарства слід вважати інноваційний розвиток. Широке застосування науково-технічних досягнень є найбільш дієвою і ефективною формою забезпечення сталого розвитку галузі, а сам науково-технічний прогрес визначається можливостями інноваційного шляху розвитку аграрного виробництва.

Сільське господарство - найприбутковіша та найперспективніша галузь економіки. Сотні новацій та інновацій з'являються в нашій країні кожного року. Великі підприємства та фермери намагаються запроваджувати в процес сільського виробництва новітні технології з метою збільшення прибутку. Сотні років тому складно було уявити, що землю можна обробляти роботизованою технікою, що можна збільшити врожайність або тимчасово зупинити розвиток якоїсь сільськогосподарської культури [4].

Пріоритетним напрямом інноваційної діяльності в аграрному секторі є впровадження найбільш перспективних агротехнологій і на цій основі підвищення продуктивності виробництва з метою зниження витрат на одиницю продукції та зміцнення її конкурентоспроможності на внутрішньому і світовому ринках.

Проте, нажаль, в сільському господарстві України переважають старі традиційні технології, інноваційне оновлення йде в уповільненому темпі, що є однією з головних причин тривалого кризового стану аграрної сфери. Разом з тим розвиток аграрного сектора економіки йде випереджаючими темпами в порівнянні з іншими галузями економіки.

Серед найважливіших і невирішених проблем в аграрному секторі економіки є:

1. Забезпечення сільськогосподарського виробництва технічними засобами механізації технологічних процесів.
2. Проблеми зберігання та переробки продукції через відсутність або недостатність власних потужностей, а також надмірні умови зберігання чи переробки монопольними підприємствами.

3. Значний диспаритет цін на сільськогосподарську продукцію та матеріально-технічні ресурси (технічне обладнання, паливно-мастильні матеріали, електроенергію, мінеральні добрива, засоби захисту рослин, витрати на послуги тощо) призводить до відмивання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств [2];

4. Необхідність створення системи довгострокового пільгового кредитування сільгоспвиробників для придбання техніки, насамперед зернозбиральних комбайнів та тракторів, для розширення лізингової діяльності в аграрному секторі. Термін виплати коштів за складну сільськогосподарську техніку на умовах фінансового лізингу має бути збільшено до 8-10 років.

5. Труднощі з отриманням і особливо погашенням кредитів (відсутність застави у виробників, високий % банківських ставок).

6. Зниження родючості ґрунтів та погіршення їх якості [3].

7. Низький рівень оплати праці в сільському господарстві порівняно з іншими галузями народногосподарського комплексу країни.

8. Незавершеність земельної реформи призвела до того, що значна частина сільськогосподарських угідь роками не використовується.

9. Проблеми пошуку ринку збуту продукції на вигідних умовах [3].

Повномасштабне вторгнення Росії в Україну, яке розпочалося 24 лютого 2022 року, мало згубні наслідки для аграрного сектору України та її новоствореного ринку сільськогосподарських земель. Блокада Росією морської торгівлі, розпочата в середині лютого, призвела до колапсу експорту сільськогосподарської продукції, а ринок землі призупинив усі операції в день вторгнення. Однак, попри виклики перших місяців війни, Україна за допомогою міжнародного співтовариства частково відновила експорт сільськогосподарської продукції та зберегла позиції одного з найбільших світових постачальників зернових. Більше, через два місяці після вторгнення український ринок землі відновив свою роботу, а ціни на землю порівнянні з довоєнними. У цій статті розглядаються останні тенденції ринку землі

сільськогосподарського призначення України та заходи, які вживав український уряд для підтримки аграрного сектору під час війни [5].

Незважаючи на війну, Україні вдалося зберегти своє сільське господарство та залишитися світовим постачальником зерна. Знову, хоча й зі значно меншими обсягами торгівлі, запрацював молодий і обмежений ринок землі, який діяв майже рік до війни. Як не дивно, деякі регіони центральної України показали значне зростання цін на землю, що вказує на те, що інвестори можуть дивитися далі крізь невизначеність війни та визнавати довгострокову цінність інвестицій в сільськогосподарські землі України попри війну.

Законодавчо встановлена мінімальна ціна, ймовірно, запобігла падінню цін, унеможлививши продаж землі для деяких землевласників, оскільки знайти покупців у постраждалих від війни регіонах за поточною мінімальною ціною доволі нелегко. Однак, з іншого боку, мінімальна ціна підтримує ціни до наступного кроку дерегуляції ринку 2024 року, який дозволить компаніям купувати сільськогосподарські землі [6].

Список використаних джерел

1.Сучасний стан та перспективи розвитку аграрного сектору економіки України. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/159118851.pdf> (дата звернення 11.10.2023 р.).

2.Інвестиційна діяльність сільськогосподарських підприємств в умовах трансформаційних процесів. Економіка і держава. Науково – практичний журнал. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=5046&i=2> (дата звернення 11.10.2023 р.).

3.Сучасний стан та перспективи розвитку аграрного сектору економіки України. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/159118851.pdf> (дата звернення 11.10.2023 р.).

4.Перспективи розвитку сільського господарства в Україні. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/5864/Pudlyk%20NYu.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення 11.10.2023р.).

5. Сільське господарство та ринок сільськогосподарських земель України: вплив війни. Вокс Україна: URL: <https://voxukraine.org/silske-gospodarstvo-ta-rynok-silskogospodarskyh-zemel-ukrayiny-vplyv-vijny> (дата звернення 11.10.2023р.).

6. Сільське господарство під час війни: зміна пріоритетів. Газета Кабінету Міністрів України урядовий кур'єр. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/silske-gospodarstvo-pid-chas-vijni-zmina-prioritet/> (дата звернення 11.10.2023р.).